

skeden bistand« er for upræcis og vanskelig at anvende for domstolene.

Om den civile persons bistand kan karakteriseres som »yderst beskeden«, må nødvendigvis afhænge af en konkret vurdering af en række faktorer. Jeg har vanskeligt ved at se, hvordan denne begrænsning i anvendelsen af civile agenter – som jeg må forstå, at der indholdsmæssigt er bred enighed om – skulle kunne formuleres objektivt, således at der ikke bliver behov for at udøve et vist skøn. Jeg har samtidig vanskeligt ved at se, at det i sig selv skulle være et væsentligt argument imod lovforslaget, at retten skal udøve et konkret skøn i forbindelse med, at agentaktionen godkendes, og senere i forbindelse med en eventuel domsforhandling. Det er jo noget helt dagligdags for en dommer.

Vurderingen af, om bistanden er »yderst beskeden« skal således som nævnt ske i forhold til karakteren og omfanget af den lovovertrædelse, der efterforskes. Bistanden kan altså være mere omfattende ved efterforskning af meget alvorlige lovovertrædelser, f.eks. handel med meget betydelige kvanta narkotika, men samtidig ligger det fast, at uanset hvor alvorlig en lovovertrædelse, der efterforskes, er det alene handlinger, der har til formål at introducere en politiagent, som vil falde inden for bestemmelsens anvendelsesområde.

I bemærkningerne til lovforslaget er nævnt som eksempel, at bestilling af en vareprøve på narkotika efter omstændighederne vil kunne anses for en yderst beskeden bistand, når efterforskningen er rettet mod leveringen af den pågældende narkotika. En sådan bistand vil kunne være nødvendig for, at den endelige aftager af stoffet (politiagenten) kan virke troværdig for bagmanden.

Den civile person vil ikke samtidig med bestillingen af vareprøven kunne indlede forhandlinger med den mistænkte om selve købet. Det vil ikke være »en yderst beskeden bistand«, men en egentlig agenthandling, som kun kan udføres af politiagenten.

Jeg har endvidere i et svar til udvalget nævnt nogle andre eksempler på handlinger, der må anses for omfattet af bestemmelsen. Jeg henviser til besvarelsen af spørgsmål nr. 6.

Kendetegnende for de nævnte eksempler er, at den civile persons bistand alene består i enkle,

klart afgrænsede handlinger, som politiet kan give præcise instruktioner om.

Den foreslåede adgang til at lade civile personer yde bistand, som er omfattet af agentreglerne, er fra flere sider blevet kritiseret for at skabe risiko for, at politiet sætter forløb i gang, som kan føre til lovovertrædelser, der ellers ikke ville være blevet begået.

Det er måske forståeligt, at indførelse af et nyt efterforskningsmiddel umiddelbart mødes med usikkerhed og bekymring. Men der er for mig at se tale om unødige bekymringer:

For det første følger det af den gældende lov og lovforslaget, at en agent ikke kan virke, medmindre der er mistanke om, at den lovovertrædelse, som efterforskes, allerede er i gang med at blive begået eller forsøgt begået. Agenter kan altså ikke bruges til at – i gåseøjne – »fiske« efter eventuelle forbrydelser i tilfælde, hvor der ikke foreligger nogen konkret mistanke.

For det andet følger det af den gældende bestemmelse i § 754 b, stk. 1 – som ikke foreslås ændret – at de foranstaltninger, som er nævnt i § 754 a (det vil sige agentvirksomhed), ikke må bevirke en forøgelse af lovovertrædelsens omfang eller grovhed. Det er det såkaldte »provokationsforbud«, og dette forbud mod at forøge den efterforskede lovovertrædelse vil også gælde for den civile person, der bistår politiet.

Den civile persons yderst beskeden bistand må altså ikke bevirke en forøgelse af kriminalitetens omfang eller grovhed. I og med at den civile persons bistand alene kan bestå i enkle, klart afgrænsede handlinger, som politiet kan give præcise instruktioner om, er det også nemmere for politiet og i sidste ende retten at kontrollere, at der ikke sker overtrædelser af dette provokationsforbud.

At betingelserne for agentvirksomhed skal være opfyldt, betyder også, at den civile persons bistand som udgangspunkt skal godkendes af en domstol, før aktionen sættes i værk. Dette indebærer, at anklagemyndigheden over for retten skal redegøre for, hvori den civile persons bistand vil bestå.

For så vidt angår de tilfælde, hvor efterforskningen fører til tiltale, vil der desuden være en efterfølgende retlig kontrol af, hvilken rolle den civile person har spillet i det samlede forløb. Den civile person vil kunne føres som vidne un-